

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)
Освітня програма «Проектно-грантовий менеджмент»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сталий розвиток туризму
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 6 (180 год.) 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/2587
Консультації	Обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Сталий розвиток туризму» ознайомлює студентів з теоретико-методологічними та практичними аспектами дослідження курсу. Зокрема, у теоретико-методологічних основах курсу зазначені основні парадигми та закономірності. Проаналізовані основні наукові підходи та методи дослідження. У понятійно-термінологічному апараті зазначені основні терміни та поняття, які використовуються при студіюванні курсу, зазначені різні підходи їх інтерпретації. Курсом передбачено вивчення історії становлення туризму в світі, Україні. При вивченні дисципліни розглядаються схеми класифікацій туристичних ресурсів, звернуто увагу на відображення ступеня туристичного освоєння територій і перспектив розвитку туризму у різних регіонах України та світу. На основі природних, історико-культурних і соціально-економічних закономірностей розвитку туризму проведений аналіз регіональних особливостей туристичної галузі в Україні.</p>	
3. Мета та цілі до навчальної дисципліни	
<p>Мета – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо складання й пропонування планів розвитку туризму у регіоні, знань про розвиток туризму в Україні і за кордоном, концепцію «Сталого розвитку», вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти в туристичній галузі. Ознайомлення студентів з географічною характеристикою видів туризму дасть можливість сформулювати у них зерна кваліфікаційної придатності як майбутніх спеціалістів у галузі. Знання потенціалу нашої держави сприятиме формуванню загальноосвітньої, світоглядної, патріотичної основи у підготовці фахівців, розвитку різних видів туризму, а також процесів розвитку туризму в цілому.</p>	
<p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналіз діалектичного, системного та функціонального підходів у вивченні туризму; • висвітлення теоретичних, методологічних та прикладних проблем розвитку туризму; • характеристика туризму як складної системи в єдності соціальної, економічної та екологічної складової; • визначення сучасного місця туризму в системі наук у процесі суспільного відтворення і в структурі економіки; • аналіз ринкового механізму управління туризмом і суб'єктами туристичного бізнесу за моделями економічного зростання і сталого розвитку в умовах конкурентного середовища; • представлення стратегічних орієнтирів сталого розвитку суб'єктів господарювання у сфері туризму з урахуванням реалій сучасного стану туристичного бізнесу в Україні. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p>	
<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоретичні основи туризму у світлі концепції «Сталого розвитку»; • парадигми сталого розвитку туризму • закономірності формування туристського попиту; • сутність та головні компоненти туристичної пропозиції; • основні форми і види туризму, їх поділ. 	
<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • презентувати стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі; • пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. 	

<ul style="list-style-type: none"> аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території аналізувати туристичну інфраструктуру (за видами туризму) аналізувати системи індикаторів розвитку туризму; обирати вектори факторного впливу на розвиток туризму 			
4. Загальні і фахові компетентності			
ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території Програмні результати навчання ПРО3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПРО4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПРО5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни – 6 кредитів ЄКТ			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	40		
самостійна робота	120		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	242 «Туризм і рекреація»	1	Вибірковий
Тематика курсу			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	заняття	самостійна робота
Тема 1. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку. Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму. Формування та розвиток термінологічного інструментарію у туристичному бізнесі. Парадигма сталого розвитку туризму: сутність, принципи, критерії.	2 год	2 год	8 год
Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів. Суть туристичних ресурсів. Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Схеми класифікації туристичних ресурсів.	2 год	2 год	8 год
Тема 3. Складові туристичного потенціалу. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів. Туристичний потенціал України.	2 год	2 год	8 год

ни. Об'єкти природної та культурно-історичної спадщини внесені у список ЮНЕСКО, чудес України.			
Тема 4. Системний підхід до дослідження туризму. Система туризму – об'єкт наукового пізнання. Туризм як соціо-еколого-економічна система. Модель туристичної інфраструктури. Система індикаторів розвитку туризму.	2 год	2 год	8 год
Тема 5. Географія рекреаційного туризму. Суть рекреаційного туризму. Інфраструктура рекреаційного туризму. Світові центри рекреаційного туризму. Центри рекреаційного туризму в Україні.	2 год	2 год	8 год
Тема 6. Туристичний потік. Туристичний потік та його географічна характеристика. Географічна оцінка туристського потоку. Географічна оцінка туристичних доходів та витрат.	2 год	2 год	8 год
Тема 7. Географія активного туризму. Суть активного туризму. Інфраструктура активних видів туризму. Світові центри активних видів туризму. Центри активного туризму в Україні.	2 год	2 год	8 год
Тема 8. Туристична дестинація. Суть туристичної дестинації. Види, класифікація, етапи еволюції. Туристська дестинація як управлінська категорія сталого розвитку туризму в умовах глобалізації.	2 год	4 год	8 год
Тема 9. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму. Суть культурно-пізнавального та подієвого туризму. Інфраструктура культурно-пізнавального та подієвого туризму. Світові центри культурно-	2 год	2 год	8 год

пізнавального та подієво-го туризму. Центри культурно-пізнавального та подієвого туризму в Україні.			
Тема 10. Форми та види туризму. Форми туризму. Підходи до класифікації туризму. Види туризму.	2 год	2 год	8 год
Тема 11. Географія ділового туризму. Суть ділового туризму. Інфраструктура ділового туризму. Світові центри ділового туризму. Центри ділового туризму в Україні.	–	2 год	8 год
Тема 12. Туризм в Україні. Туристична галузь в умовах соціально-економічної нестабільності та воєнно-політичного конфлікту. Світові моделі державної участі у розвитку туризму. Географія ділового туризму.	–	4 год	8 год
Тема 13. Географія релігійного туризму. Суть релігійного туризму. Інфраструктура релігійного туризму. Світові центри релігійного туризму. Центри релігійного туризму в Україні.	–	2 год	8 год
Тема 14. Адаптивний туризм. Суть категорії «неповносправні». Статистичні дані по неповносправних. Світовий досвід організації туризму для неповносправних. Перспективи розвитку туризму для неповносправних в Україні.	–	4 год	8 год
Тема 15. Географія сільського та екотуризму. Суть сільського та екологічного туризму. Інфраструктура сільського та екотуризму. Світові центри сільського та екотуризму. Центри сільського та екотуризму в Україні.	–	4 год	4 год
Тема 16. Механізми впровадження принципів сталого розвитку в тури-	–	2 год	4 год

змі. Суть принципів сталого розвитку. Механізми впровадження принципів сталого розвитку в туризмі в світі. Механізми впровадження принципів сталого розвитку в Україні.			
ЗАГ.:	20	40	120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 35%).</p> <p>Семестрова контрольна робота (Допоміжний результат [РЕЗ]) дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 25 %.</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 30 %.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (екзамен)– це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі письмової контрольної роботи. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 10 балів.</p>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова робота включає всі блоки завдань за тематикою курсу.</p> <p>Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на останньому занятті практичного курсу. Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.</p>		
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами.		

	ми.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).
Відвідування занять	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: 1. Зростає до величі: розумне зростання для приватного бізнесу. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GG101+2023_T1 2. Україна на шляху до ЄС https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+UAEU101+2023_T2 3. Підприємництво: Хто ваш клієнт? https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ENTREPRENEURSHIP101+2021_T2 4. Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SDB101+2020_T2
8. Рекомендована література	
<p>1. Брич В. Сталий розвиток туристичної індустрії: екологічний та статистичний вимір. Економічний аналіз. Вип. 30, № 4, 2020. С. 23–30.</p> <p>2. Домбровська С.М. Краєзнавство, країнознавство та географія туризму. Опорний конспект лекцій з курсу для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 242 «Туризм». Харків: НУЦЗУ, 2019. 318 с.</p> <p>3. Колотуха О., Миргородська О. Географія туризму як базова основа туризмології. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/27472/1/Kolotukha_Myrhorodska.pdf</p> <p>4. Лебедев, І. В. Сталий розвиток туризму: досвід Європейського Союзу і завдання для України// Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць (ISSN 2313-4569); за ред.: М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2018. № 3 (67). С.162–173.</p> <p>5. Макієнко, О. А. Географія туризму : метод. рекомендації для дистанційної підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм» : навч.-метод. посіб. Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2020. 59 с.</p> <p>6. Мальська М., Любіцева О., Зінко Ю. Географія туризму і рекреації: наукові і освітні виміри Міжнародна науково-практична конференція «Географічна освіта і наука: виклики і поступ», присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті Україна, м. Львів, 18–20 травня 2023 р. / відповід. редактори: В. Біланюк, Є. Іванов. Т. 3. Львів: Простір-М, 2023. С. 123 – 129.</p> <p>7. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Савчук А. Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 211 с.</p> <p>8. Паньків Н. Є. Соціально-екологічний підхід до розроблення стратегії сталого розвитку туризму територіальних громад. Науковий вісник НЛТУ України, 30 (3), 71–76. URL: https://doi.org/10.36930/40300312</p> <p>9. Соколовський В. А., Щоголева І. В. Географія туризму : методичні вказівки до виконан-</p>	

ня та захисту курсової роботи для здобувачів вищої освіти на освітньому ступені «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент туристичної індустрії». Кропивницький : Вид-во ЛА НАУ, 2021. 58 с.

10. Тарасова В. В., Нестерчук І. К., Ковалевська І. М., Осіпчук А. С. Географія туризму: Екологічний туризм: підручник. Житомир, 2021. 252 с.

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.